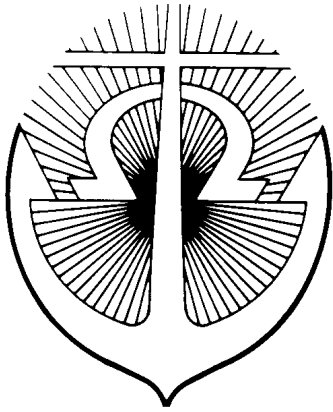

MAGVETÉS

TÖRÖKKOPPÁNY, SZOROSAD, SOMOGYDÖRÖCSKE, MIKLÓSI, KÁRA, ZICS, SOMOGYEGRES,
KAPOLY, SOMOGYMEGGYES, PUSZTASZEMES ÉS KERÉKI KÖZSÉGEK
EGYHÁZI KULTURÁLIS LAPJA

2020. XXVIII. évf.

— 2. szám —

II. negyedév

Ilyen húsvétra senki sem emlékezik. Csend, némaság, bezárkózás, begubózás – önvédelmi célból. Öregeinket féltjük, óvjuk, nem engedjük kimozdulni.

Falvainkban a vasárnapi harangozás programozását nem változtattuk meg. Megmaradt a jelzés, ahogy évtizedeken keresztül megszokhatták már: a nagyharang mise előtt 1 órával szól, figyelmeztet összeszedettsé-
günkre. Ideje készülődni, az áldozás előtti szentségi böjtöt is kezdjük, ha komolyan készülünk a szentségi Jézussal való találkozásunkra. Másodszor a kisharang szól, fél órával a szentmise kezdete előtt. Ki-k tudja, milyen messze lakik, mikor kell elindulnia. A kétharagos „beharangozás” maradt el csupán, hiszen nem lehetett több mint 2 hónapon át nyilvános szentmisét bemutatni. A pap maga elmélkedhetne végig a szent áldozatot, könyörgött a járvány elmúlásáért, a betegek gyógyulásáért, az elhunytak üdvösségéért.

Különös figyelmeztető jel volt az üres templom. Baj van. Vészhelyzet. Furcsán cseng az „Úr legyen veletek” az üres templomban. Vajon híveink otthon mennyire érzik ezt a hiányt?

Virágvasárnap, amikor befejeztük a zsolozsmát és kezdenék a szentmisét, lassan nyílik a törökkoppányi templom ajtaja. Megjelenik az ajtóban egy asszony két mankóval:

– Ne haragudjanak! Hadd jöjjenek be, nem bírom ki. Sose volt olyan húsvét, hogy ne lettem volna templomban. Gyerekeim óvnak, hogy ki ne mozduljak, de én nem bánom. Öreg vagyok már, nem félek a haláltól. A jó Istenre bízom, ha megkapom a járványt, senkit se okolok érte. Ha kell, megyek. Csak engedjék meg, hogy itt hátul lehessek misén...

Más az utcán szólított meg:

– Feleségem most jött haza a kórházból. Jöjjenek el felénk, kihozom a teraszra. Csak messziről áldják meg!...

Többen a műsorújságokat böngésszik: mikor, hol van online-mise. Bár az más, mint az „igazi”, mégis sokat számít: közvetít nekünk Isten igéjét.

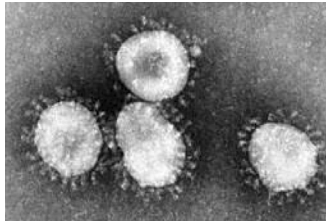
Apró, papi örömek: kellünk még. Ha nincs is meg a „szokásos” húsvéti fáradság a sokfelé végzett liturgiáktól, a gyóntatás komolysága miatt a lelki bajokkal együttérzéstől, nélkülöznünk kell a híveink szeretetét jelző pazar húsvéti étkezéseket „süteményhegyekkel”, mégis, ennek a karantén helyzetnek is megtalálhatjuk az előnyeit. Csendes odafigyelést a szenvedés megváltó erejére, és a feltámadás öröme.

Nagy kihívás volt számunkra a hittanoktatás új módszere is. No, jó, nem kell fegyelmezni az órán – ez nagy előny. Több időt elvett a készülés, hiszen nem a könnyebbik módszert választottuk, hogy csak elküldjük, ki mit olvasson el a könyvben, milyen feladatokat oldjon meg. Azért, hogy legalább egyik oldalról meglegyen a személyesség látszata, kamera előtt elmondtuk az anyagot, kis történetekkel fűszerezve, hogy legalább képernyőn lássanak diákjaink papot. Hamar jött a visszajelzés: az alsó tagozatosok nagy részénél a szülők is végignézték gyerekeikkel a videókat. Ennek tudatában nekik is lehetett mondani vala-

mit... Erősíteni a hitet, amire „rendes esetben” olyan kevés időt hagynak.

Sok embert bevontunk az esti imádságunkba. Vészhelyzet idején, minden este 9-kor elmondtuk a Jézus szíve litániát, hogy legalább falvainkban ne pusztítson a járvány, senki se betegedjen, haljon meg a koronavírus miatt.

VÉSZHELYZETBEN

A világiárvány alakulását, nagy pusztítását a környező országokban és a távoli földrészen látva rádöbbenünk, hogy

milyen kegyelmet kaptunk. Időben, jó rendelkezéseket hoztak a törvényhozók, helytálltak az orvosok, nem volt fennakadás a közellátásban. Most már úgy tűnik, lassan megúsztuk.

Újra megnyílhattak a templomkapuk, már a „beharangozás” hívó hangja is végigszállhatott a falvakon. Bár az első hetekben még maszkban, többen kesztyűben jöttek, az oltáron ott volt a kézfertőtlenítő, hogy áldoztatás előtt használni

minden központi előírásnak megfeleljünk.

Tartottunk tőle, hogy nem mindenkinek növeli a lelki vágyait a kényszerű karantén. Nem lesznek tele a templomaink hívekkel akkor sem, amikor már lehet. A túlzott kényelem veszélyezteti a lelki életet.

Sokfélék vagyunk, bár mindannyian meghívtak. A válasz mégis egyéni, személyes. A kényszerű bezártság során ideig-óráig agyoncsaphatjuk az időt. Berendezkedhetünk háziasszisztált közösségi létre, hozzá nőhetünk a világhálózathoz, bele is gabyodhatunk. Másoknál az unalom, a bezártság, a mozgás és a találkozások hiánya örületbe kergetheti az embert. Azt mondják, a pszichológusoknak egyre több a dolga a növekvő depresszió miatt. Haszontalannak érzi magát sok ember, büntetés-ként éli meg a helyzetét. Egy idő után már nem vigasztalja annak a tudata sem, hogy így könnyebb, olcsóbb. Nem kell dolgozni menni, nem jár annyi repülő, a határokat is lezárták, tisztul a természet.

Faluhelyen azért előnyösebb helyzetben vagyunk, hiszen nincs 4 fal közé kényszerítve az ember. A kertben való munka a lelket is megnyugtató. Rádöbrent, hogy annyi nyüzsgés, feladat, program nélkül is lehet élni, sőt időnk lett a velünk együtt lakókra jobban odafigyelni. Boldog, aki Istenre is kiemeltebb tudott koncentrálni: átérezve saját veszélyeztetett mivoltát, elkezdett végre a Leglényegesebbre figyelni.

Járványügyi okokból sok közösségi program elmaradt. A szeptemberre tervezett budapesti eucharisztikus kongresszust egy évvel elhalasztották. Egyházmegyénkben a tavaszi bérmlásokat is. Ez is komolyságra figyelmeztet, fiatalt, szülőt egyaránt. Kiderül, ifjainknak mennyire fontos a nagykorú kereszténység. Ha középiskolába kerül, érti még a fontosságát a krisztusi útnak? Tényleg, érettebben kaphatja meg a Szentlélek kegyelmét az, aki kitart.

Addig is marad a szentmisék lelki erősítése, a szentgyónásaink őszinte szembenézése, hogy a Szeretet Teljességének közelébe kerülhessünk.

Imre atya

Megérdemeltük?

Az emberiség pontosan azt a betegséget kapta, amelyekre szüksége volt.

Már nem értékeljük az egészséget, ezért kaptunk egy betegséget, hogy megértsük – az egészségünkkel foglalkoznunk kell!

Már nem értékeljük a természetet magunk körül, ezért

kaptunk egy betegséget, melynek köszönhetően keveset tudunk a természetben tartózkodni.

Már elfelejtettük, hogyan kell családként élnünk, ezért kaptunk egy betegséget, amely bezárt minket az otthonainkba, hogy megtanuljunk ismét családként élni.

Már nem tiszteljük az időseket, ezért kaptunk egy betegséget, amely emlékeztet az ő esendőségükre.

Már nem értékeljük az egészségügyi dolgozókat, ezért kaptunk egy betegséget, amely emlékeztet minket a pótolhatatlanságukra.

Már nem tiszteljük a tanárokat, ezért kaptunk egy betegséget, amely bezárta az iskoláinkat, melynek köszönhetően a szülők próbálják tanítani a gyermekeiket.

Azt gondoltuk, hogy mindent megvehetünk, mindenhol ott lehetünk, azzal és akkor amikor csak akarunk, ezért

kaptunk egy betegséget, amely megmutatja, mennyire nem természetes és magától értetődő is mindez.

Szabadidőnket bevásárlóközpontokban töltöttük, ezért kaptunk egy betegséget, hogy megértsük, a boldogságot nem lehet megvenni.

Nagyon sokat foglalkoztunk a külsőnkkel, hasonlítottuk magunkat másokhoz, ezért kaptunk egy betegséget, amely maszkkal takarja el az arcunkat, hogy megértsük, a

valódi szépség nem ott rejtőzik.

Azt gondoltuk, a Föld urai vagyunk, ezért kaptunk egy betegséget, hogy ez az apró láthatatlan kórokozó megszeledítsen minket.

Ez a betegség nagyon sok mindent elvesz tőlünk, ugyanakkor lehetőséget ad arra, hogy újból észrevegyük, hogy mi az igazán fontos az életben.

Sajnos olyan betegséget kaptunk, amelyik pontosan ránk van szabva...

Sose feledd: példa vagy!

Szabály, szokás, rend, kiszámíthatóság, biztonság. Ezek a kifejezések, ha nem is szerepelnek a mindennapi szókincsünkben, mögöttes tartalmuk mégis elengedhetetlenül fontos az életünkben. Az elmúlt két és fél hónap azonban ezt ingatta meg mindannyiunk családjában. Mert a szokatlan, a rendhagyó bizonytalanság kúszott be a helyükre. Igen, a láthatatlan, számmal ellátott vírus. Jelenlétével megváltoztak a mindennapjaink. Munkavégzés otthonról, iskola a saját lakásban, vásárlás meghatározott időszakban és védőmaszkban. Felvásároltunk, beszállítottunk, átalakítottuk a család életét, új szerepkörök alakultak ki a családon belül is. Sokan panaszkodtunk, morgolódtunk ebben az időszakban, de szerencsére szép számmal meg is újultunk.

Előkerestük a rég elfeledett vagy soha ki sem próbált nagyfi féle recepteket. Egyre szebb kenyeret sütöttünk otthon, nem dobtuk ki a maradék ételt, örömmel leltük abban, hogy a családot elláthatjuk, és nem gyorséttermi kajákkal. Kitalálhattuk, hogy mit lehet főzni az otthon fellelhető alapanyagokból úgy, hogy mindenki örüljön neki. Végre volt időnk egy alapos takarításra, olvasásra. Mellette teljes tudatossággal részt vettünk gyermekünk online oktatásban küldött tananyagának elsajátításában. Mindezt anyaként tennünk kellett – tettük úgy, hogy ne szorongást lásson a család és főleg ne a gyerek. Másként kezdtünk gondolkodni, más lett az értékrend az életünkben. A napi rutin részévé váltak új tevékenységek és az eddig megszokottak helyére léptek. A családtagok egyre többet beszélgettek egymással. Odafigyeltünk a körülöttünk élőkre, talán jobban, őszintebben, mint azelőtt. S a gyermeink ezt látták, tapasztalták minden nap. Ha nem is jártunk azelőtt rendszeresen templom-

ba, sokszor fordultunk ez idő alatt Istenhez. Szóval vagy gondolattal, de visszatért az életünkbe.

Nem volt ez az időszak könnyű, de most, hogy lassan kezd visszatérni minden a régi életünkhöz hasonlóan, már nem is biztos, hogy ott folytatjuk, ahol abbamaradt. Nem is azért, mert nem tudjuk, inkább azért, mert már nem úgy akarjuk. Tanultunk ez idő alatt. Legfőképpen az értékeinkről, a szereteteink összetartásáról, a felelősségünkről a gyermeink jövőjét tekintve. Mert nem mindegy mit visznek magukkal a családból. Lesz-e elég hitük, felelősségük, kitartásuk, hogy jó úton járjanak?!

B. Radó Lili buzdítása: „Vezesd őket, utat ne tévessz, /S magadhoz mindig hű maradj./ Mert élen állsz, és messze látszol./ Sose feledd: példa vagy!”

**Hekeliné
Pusztaszemes**

Újra közösen ünnepelhetünk

Május 24-én, Urunk mennybemenetelének ünnepén tarthatunk először nyilvános szentmisét templomainkban a koronavírus járvány csitultával. A „koppányi fertályon” több faluban mise végén

kényszerű, több mint 2 hónapos késés után *Jenő atya* 70 éves születésnapjára emlékezett több falu hívő közössége, hiszen ők nem tudták a karantén helyzet miatt köszönteni öregedő lelkipásztorukat.

Száz éve született Szent II. János Pál pápa

Törökkoppányban a szentmise után még egy megemlékezést tartottak. A templom mellett 2011-ben felállított II. János Pál pápa szobrához vonultak ki Isten házából. A szent pápa születésének századik évfordulóján koszorúzták meg emlékhelyét. A koszorúzást *Zana Ferenc* és *Zana István* végezték, akik a nagy szent iránti tiszteletük, és szülőfalujuk szeretete jeleként vállalták csaknem egy évtizede a szobor állításának költségeit. (A felszentelő ün-

nepségről részletesen beszámoltunk a *Magvetés* 2011/4. számában.) A törökkoppányiak büszkéek lehetnek arra, hogy Somogy megye II. János Pál pápa emlékére állított első köztéri szobrát a templomkertben állították fel.

Felirata állandó biztatás: *Ne féljete!* Istent szerető embereknek nincs mitől félniük, hiszen, akiben bíznak, mindenkinél nagyobb, és végtelenül szeret.

Szerk.

Pályázni kevés

Ősszel az egyházi fenntartású temetők fejlesztésére kiírt pályázaton nyertünk 5 millió Ft-ot. Ennek segítségével szeretnénk a miklósi temetőt bekeríteni, a kapukat elkészíteni, a feljárót és néhány temetői utat szilárd burkolatúvá tenni. Ez az összeg nem elég a tervezett munkák elvégzésére. Csak akkor tudjuk széppé tenni a temetőt, ha összefog a lakosság és segít. A kerítés nyomvonalát már megtisztítottuk, munkagéppel a sok tuskót is kiszedettük. A kerítésoszlopokat megvásároltuk, a kapukat elkészítettük. Bár a favágások idején a kihirdetett vészhelyzetben nem várhattuk el, hogy jöjjenek segíteni, a kerítésoszlopok festésénél már tapasztalhattuk a miklósiak régen oly híres segítőkészségét. Volt olyan nap, hogy 17-en is jelentkeztek társadalmi munkára. Külön örömről volt, hogy több fiatal is esetet fogott, sőt hittanos gyerekek is részt akartak venni a közös munkában. Dicséretre méltó, hogy *Somogyi Lászlóné* Somogydöröcskéről is átjött, hogy bizonyíthassa önzetlen piktorságát.

Reméljük, hogy az oszlopok helyének kifűrásában, a betonozásban, a kerítésdrót kihúzásában a férfiak is hasonló igyekezettel vesznek részt.

Galbavy Jenő József
prior atya

Megvalósult és tervezett fejlesztések Kerekiben

Sikeresen, részben pályázati forrásból, részben az önkormányzat önerős támogatásából újult meg a közelmúltban a Kereki Községi Ház. Az 1890-ben épített, eredetileg intézői lakként szolgáló épületet teljes utólagos vízszigeteléssel, külső és felső hőszigeteléssel látták el, a tető új lécezőst és cserépfedést kapott. A leghatékonyabb szigetelésű külső nyílászárók kerültek beépítésre, és a belső burkolat is megújult. Az esélyegyenlőségre tekintettel a bejáratot is átalakították, hogy a mozgássérültek megfelelő rámpán közlekedve vehessék igénybe az épületet.

Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője, továbbá *Bíró Norbert*, a Somogy Megyei Közgyűlés elnöke, valamint Kereki polgármestere és *Witzmann Mihály* országgyűlési képviselő.

Az önkormányzat a következő lépésben az orvosi rendelőt szeretné megújítani, ennek fedezetére a *Magyar Falu Program* keretében 20 millió forint értékű pályázatot nyújtott be, amelynek elbírálása a közeljövőben lesz aktuális.

A turisztikai fejlesztések körében hamarosan indul a Szántód – Köröshegy – Kereki kerékpárút közbeszerzése, amelyre a 3 település mintegy 510 millió forintot nyert el. A támogatási szerződés aláírásának fázisában van az a pályázat, amelyet Kereki Község Önkormányzata a kereki vár turisztikai értékeinek feltárására és bemutatására nyert el. Ezt a pályázatot a TOP program keretében a kiírók 734 millió forint értékben támogatták.

Csicsai László
Kereki polgármestere

Az elavult konvektoros fűtés helyére központi, gázkazános központi fűtés került. A világítást korszerű, energia hatékony LED világításúvá fejlesztették. A közösségi ház üzemeltetési költségeit nagyban csökkenti a napkollektoros melegvíz-ellátás és a felszerelt, összesen 4 kW teljesítményű napelem rendszer is.

Megújult a színpad is. A szolgáltatások minél magasabb szintű ellátására egy másik pályázatból beszerzésre került mintegy kétmillió forint értékű hang- és fénytechnikai rendszer. A felújított közösségi ház nagyobbik felében mintegy 100 fő leültetésére alkalmas, közösségi és magánrendezvények tartását lehetővé tevő terem lett kialakítva.

A programra az önkormányzat összesen közel 44 millió forintot költött. A lakosság magasabb szintű ellátását szolgálja egy, közvetlenül az Európai Uniótól elnyert, 15.000 eurós, 10 állomásos, szabadon hozzáférhető *free Wi-Fi* rendszer is, amelynek tervezése folyamatban van. Remélhetőleg 2021 tavaszára teljesen kiépül és üzemelni fog.

A felújított kultúrház ünnepélyes átadása 2019. október 7-én volt, a mellékelt fényképen láthatók a szalagot átvágó avatók: *Köselingné dr. Kovács Zita* jegyző asszony, a Balatonföldvári

Szent Korona misszió Kerekiből

A 2019-ben pünkösd után egy héttel adatott meg a lehetőség, hogy az Európa híré kaposvári ötvösmester, *Rónai Attila* Szent Korona másolatát újra eljuttassuk egy misszió keretében a történelmi Székelyföldre. Székely barátaink kérték a lehetőséget, hogy a csíkszeredai vitézavatáskor – ahogy 2018-ban is – az avatottak e nagybecsű nemzeti ereklyénk másolata előtt tehessék le vitézi esküjüket, megpecsételve ezzel fogadalmuk erejét.

Az eddigi hagyomány szerint egy somogyi polgármester a Korona kísérője. *Horváth Győző* iharosi polgármester kollégám után nekem jutott a megtisztelő feladat, hogy szakrális ereklyénk hű másolatát útjára kísérhettem.

A Kereki – Déva – Kézdiszentgyörgy – Csíkszereda – Csíksomlyó – Gyimesbükk – Békás-szoros útvonal rendkívül feszített, de gyönyörű és maradandó élmény volt. Székely testvéreink szinte vallásos tisztelettel köszönték meg utunkat, amellyel nemzeti önazonosságunkat tudjuk tovább erősíteni. Feleségemmel együtt Csíksomlyón megfogadtuk: visszatérünk e földi tündérkertbe.

Csicsai László

A trianoni békediktátum százéves évfordulóján

Június 4-én délután fél 5-kor szinte kivétel nélkül megszólaltak templomaink harangjai. A Keresztény Értelmiségiek Szövetségének elnöksége kezdeményezésére egész Kárpát-medence-szerte hasonlóan felzúgtak a harangok, emlékeztetve egy olyan százéves traumára, amelyre a hét országba szétszakított Kárpát-medencei magyarság a mai napig nem talált gyógyírt.

Polgármesteri megemlékezés a koszorúzás után

A Nagy Háború után a győztes hatalmak által kikényszerített békediktátum annyira igazságtalan volt, hogy aláírásával előre vetítette a következő világégés – a 2. világháború – csíráját.

1920-ban péntekre esett június 4-e, arra a napra, amikor Jézus keresztre feszítésére emlékezünk. A kikényszerített aláírás tényének ismertté válásakor akkor is hosszan, gyászosan szóltak országszerte a harangok. „Keresztre feszítették”, megalázóan szét darabolták ezer éves hazánkat, a Nagy Magyarországot. Kétharmad részét elcsatolták a központi területétől.

Bár sok más nemzetiségű család is élt az elcsatolt területeken, az akkori magyarság harmada egy pillanat alatt idegen ország lakójává vált, kitéve a jövőjében rengeteg atrocitásnak, számos esetben a szülőföldjéről kitelepítésnek.

A szocialista államrend alatt össznépi felejtésre kárhoztatták a trianoni békediktátumot. Agyon hallgatták, iskolában nem is tanultunk róla érdemben. Ezért is különösen fontos volt, hogy a százéves évfordulóján megemlékezzünk róla. A közmédiában sok műsor foglalkozott vele, de nagyon örülünk, hogy helyi kezdeményezésekről is beszámolhatunk. Nagy Jenőné zicsi polgármester asszony a templomhoz hívta hazánk múltját felejtetni nem

Trianon következménye

akaró lakosságot, hogy a kereszt előtt, harangzúgás közben imádkozzanak a magyarság jövőjéért egy Miatyánkot.

Varga György törökkoppányi polgármester igen dicséretesen az imádságos megemlékezést összekötötte az első világháborús emléktábla megkoszorúzásával. Emlékező beszéde után, Szabó Róbertné szavalta el a nácik, majd a kommunista hatalom által is keservesen meghurcolt vitéz Somogyváry Gyula *Magyar Miatyánk* című versét, amely a tragikus békediktátum kihirdetése után íródott. Majd a Törökkoppányi Asszonykórus néhány lelkes tagjának vezetésével közösen elénekeltük az erdélyi és a magyar Himnuszt.

Az ünnepség után kötetlen beszélgetésre még sokáig ott maradtunk a templomkertben, felidézve az ősök emlékét, a felvidéki kitelepítések borzalmaikat.

Szerk.

A megemlékezők egy csoportja a templom kertjében

Az igazgató szemével

Március 16-tól az iskolákban egy új időszakítás kezdődött a digitális oktatásra való átállással. A távoktatás új feladatokat várt el pedagógustól, gyerekektől, szülőktől egyaránt! A pedagógusokat új szakmai kihívások elé állította, mindenki kénytelen volt túllépni addig jól bevált digitális kompetenciáján. A gyerekektől nagyobb önállóságot, szorgalmat követelt meg. Sajnos itt derült ki, hogy ki mekkora feladattudattal rendelkezik, hogy napi személyes kontroll nélkül mennyire képes egyedül dolgozni. A szülők leterheltsége is jelentősen változott, hisz a kicsiknek nagyon sokat kellett segíteni, a nagyokat pedig jó esetben ellenőrizni.

Az intézmény az oktatási tartalmak átadására a Google Classroom alkalmazást választotta. A felület könnyen használhatónak bizonyult, a gyerekek és a szülők gyorsan megtanulták a kezelését. Természetesen voltak olyan tanulók is, akik nem rendelkeztek a szükséges eszközökkel vagy internet hozzáféréssel, nekik papíralapon küldtük ki a tananyagot. Ők sokkal nehezebb helyzetben voltak, mert a digitális segédanyagokat nem látták.

Akik rendszeresen dolgoztak, nagyon sokat javítottak korábbi jegyeiken. Az iskola 70%-a szépen haladt a tananyagok elsajátításával. A fennmaradó 30% egy része semmit nem csinált a digitális oktatás alatt, holott a feltételei adottak voltak, a másik része pedig jelentős hátrányokat halmozott fel. Számukra június hónapban felzárkóztató foglalkozásokat szerveztünk. Természetesen a hiányosságokat nem tudtuk teljes mértékben pótolni, ez a következő év feladata lesz.

Azt gondolom mindenki egy kicsit több lett az elmúlt időszakból, hisz egy kihívásból mindig lehet tanulni, épülni, erősödni. Jó nagy volt a kihívás, így csak remélni tudom, hogy mindenki jól megerősödött és újult erővel, egészségesen kezdhették az új tanévet szeptemberben.

Varga Andrea
A Törökkoppányi
Általános Iskola
igazgatója

MAGVACSKA

Hittansarok

Az elmúlt pár hónapban rendhagyó módon zajlott mindannyiunk élete. Több időnk jutott a gondolatainkra. Ti mit gondoltok a következőkről? Válaszoljátok meg a kérdéseket, némán, csak úgy magatoknak! Mit jelentenek számodra?

Család, Bizalom, Hit

1. Kinek szabad hinnünk az életben?
2. Foglalj állást a következő szavak behelyettesítésével!
hiszem – tudom – biztos vagyok benne – tapasztalom

Családunkban béke van

Isten létezik

Holnap is szeretni fognak szüleim

Fel tudok mászni egy magas fára

Érdeemes becsületesnek lenni

Isten figyel rám

Ha segíték az elesetteknél, jobban érzem magam

3. Hogyan tartod a kapcsolatot Istennel?
4. Hogyan válaszol Isten a mi szavunkra?
5. Döntsd el, hogy **igaz** vagy **hamis** az állítás!
Isten mindenkit üdvözíteni akar (mennybe vinni)
Isten szereti megbüntetni az embert
A hit szükséges Isten megismeréséhez
Csak az létezik, amit látunk és tapasztalunk
Isten mindig létezett
Az ember előbb létezett, mint az Isten
Isten lényegi tulajdonsága az igazság és az irgalom
6. Milyen tulajdonságok jutnak eszedbe az alábbi személyekről?

Szülők, Szent István király, Jézus Krisztus

Elégedettek vagytok a válaszaitokkal?

H. I-né

Alternatív módszer a karanténban

A törökkoppányi várhoz vezető dorongutak vizsgálata

Evlia Cselebi török világlátó 1664–66 között lejegyzett úti naplója a hódoltság korabeli koppányi várról is részletesen beszámolt. Azt írta: *a külső városa azért erős, mert árkai köröskörül vízzel telt süppedékes helyek. (...) E külső városnak három kapuja van: Szultán kapu, Kanizsai kapu, Szigeti kapu.*

Az egykori vár környezetében a déli, valamint részben a keleti és nyugati oldalon is mocsaras területen kellett átkelnie annak, aki be akart jutni az egykori szandzsákközpontba.

Az 1980-as évek elején a Koppány-patak menti magas talajvizszint csökkentése érdekében végzett alagsóvezetés munkálatai közben nagy, kihegyezett oszlopokat húztak ki a belvizes területről: feltételezhetően a nyugat felé vezető – Kanizsai kaputól induló – dorongút tartó cölöpjeit. Egy példány belőlük akkor a plébániára került megőrzésre.

A várat kelet felől megközelítő – Szultán kapuhoz vezető – dorongút irányát a 2003-as gázvezetés bekötési árkainak ásása során sikerült tisztázni. A csaknem egy méter mély árkokat a gázvezetés munkálatainak idején dr. Magyar Kálmán, a kaposvári múzeum régésze helyszínelte. Az egykori trafik kis épületétől keletre 9–10 méterre az árokásó gép vízszintes, észak-déli irányú fekete, részben elszenesedett gerendákat bolygatott, feltehetően a vár keleti bejárata előtti, a keleti sáncárkon átvezető híd maradványait. Gyenis Ferencék háza előtt pedig a földmunkagép a jelenlegi műúttal néhány fokos szögöt bezáróan sűrűn egymás mellé levert cölöpsort metszett át. Az árokba eső, gázvezetést akadályozó oszlopokat kihúzták. Azokat a plébániára szállítottuk megőrzésre, s az akkor még csak remélt későbbi tudományos vizsgálatokra.

Törökkoppányban tavaly elkezdett ásatások eredményein felbuzdulva, alkalmasnak láttuk az időt, hogy a cölöpök koráról is többet megtudhassunk. Varga György polgármester megígérte a vizsgálatok önkormányzati finanszírozását. Dr. Grynaeus András budapesti régész, tanárral vettük fel a kapcsolatot, aki az ország első dendrokronológiai laboratóriumát létrehozta, ahol a régészeti faanyagok kormeghatározási eljárásait el lehet végezni.

A dendrokronológia szakterületének, tudományának nevében három görög szó rejlik: a *dendron* (fa), *chronosz* (idő) és a *logosz* (itt tudomány értelemben). A 20. század közepétől kidolgozott vizsgálati eljárás azon a közismert tényen alapul, hogy a mérsékelt égövben a fák ciklikusan növekednek. A téli nyugalom után tavasszal újra kihajtanak, míg ősszel a növekedés fokozatosan lassul, majd leáll. Ennek nyomai az évgűrök, amiket a rönkön megszámlálva megismerhetjük a kivágás idejében a fa korát.

Igen, de hogyan lehet a történelmi korokból származó évgűrök alapján meghatározni a kivágás idejét, ami egy régészeti anyagnál igen fontos lehet? Jelen esetünkben éppen azt szerettük volna megtudni, hogy a török hódoltság idején mikor építették ezeket a dorongutakat, illetve, hogy a törökök építettek-e egyáltalán.

A módszer látszólag egyszerűnek tűnik, ha alaposabban megvizsgálunk egy kivágott farönköt. Az évgűrök vastagsága nem egyforma. Befolyásolja azt a csapadék, a hőmérséklet, napfény mennyiség, kozmikus hatások. Azaz, ha „jól érzi

MÚLTIDÉZŐ

magát” az adott évben egy fa, gyorsabban nő, jobban vastagodik, szélesebb évgűrűt növeszt, míg ha csak „vegetál” a növény a szárazság miatt, akkor az évgűrűi is szűkebbek lesznek. De az egyes évgűrök nem csak évente lesznek eltérő vastagságúak, hanem egymásutániságuk sem ismétlődik periodikusan. Például, ha 2 csapadékos évet 5 száraz év követ, akkor erre két széles évgűrű után következő öt szűkebb utal. Tehát ha nagyon pontosan megmérjük az egyes évgűrűket, s vastagságuk egymásutániságát összehasonlítjuk a korunktól visszavezetett adott fafajnál hosszú évtizedek alatt végzett vizsgálatok átfedései alapján megszerkesztett kronológiai adatsorral, a hasonló sorozat alapján megmondható a fa felhasználásának kora. Annál biztosabbak lehetünk az időpont meghatározásban, minél több évgűrűt tartalmaz a mintánk, s így sikerül nagyobb átfedéseket rögzíteni az évgűrű vastagságok összehasonlítása során.

Dr. Grynaeus Andrással tavaly ősszel végeztük el a mintavételt a törökkoppányi cölöpökből. Kis szeleteket fűrészeltünk le az egyes oszlopokból, amelyet a régész laboratóriumában felcsiszolt és elvégezte a vizsgálatokat, a számítógépes adatbázissal való összehasonlítást. Idén márciusban kaptuk meg az elemzése eredményeit. Ebből közlünk részleteket.

*A maradványok megtartása kiváló volt. Csupán a faanyagban eredetileg is meglévő sérülések, repedések, gyűrűs elválások jelentettek hátráltató tényezőt. (...) A fafaj meghatározás során megállapíthattuk, hogy a maradványok mindegyike a tölgyfélékre jellemző szöveti szerkezettel rendelkezik: gyűrűslikacsú szöveti szerkezetben, a szállítónyalábok a szélesebb évgűrűkben lángnyelv alakban elvékonyodnak. A nagyméretű szállító-edények a tavaszi pásztaban következetesen egy-két sorban helyezkednek el. (...) E jegyek alapján a fafajt a gyvességkedvelő kocsányos tölgygel (*Quercus robur*) azonosítottuk.*

A mintákon nem találtunk kéregmaradványt, így a vizsgálatok csak a legkorábbi kivágási időpontot tudják megadni.

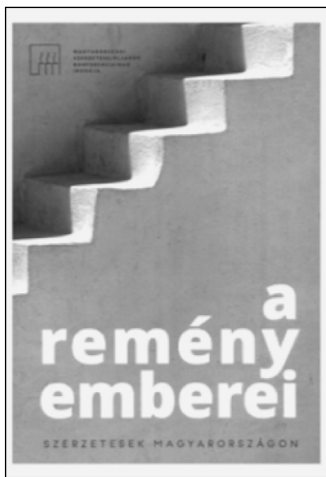
A 9 mintából 3 nem tartalmazta az elemzésekhez minimálisan szükséges 30 évgűrűt így ezek a további elemzésekből ki lettek zárva. 3 oszlop szép kort megért fákból származott, a 85 és a 92–92 darab megmaradt évgűrűjével. *Két minta adatsorainak egyezése biztos egyidejűsége utal. A többi cölöp vagy korábbi periódusban élt fákból készült, vagy nagyobb távolságból, és/vagy nagyon eltérő életkörülményű termőhelyről származhat. (Valószerűbb az időbeli eltérés.)*

A 6. mintát adó cölöp (amelyen a külső szijácsrész is teljesen megmaradt) 1796-ban kivágott fából készült. (...) A 7. mintát adó cölöp fáját legkorábban 1826/27 telén vághatták ki. A régebbi korokba áthúzódó adatsorokban mérsékelt az egyezés. Az 5. cölöpöt legkorábban 1586/87 telén kivágott tölgyfából készíthették.

Először kicsit megleptek az eredmények, mert több 16. századi adatot vártunk. A régész pontosított, hogy a minták elemzése azt jelzi, hogy az egykori várhoz kapcsolódó dorongutak a török kiűzése után is sokáig használták, javították, karbantartották, a régebbi gerendákat cserélték.

Czigner Ernő Törökkoppányról írt visszaemlékezése szerint, az apja látott még gyerekkorában a Pernesz-pataktól induló 10–15 db, 30–50 cm átmérőjű oszlopot kiállni a földből, majdnem az országút magasságáig. A nyugati dorongút vonalát pedig az Esterházyak 1841-es térképe is jelzi. Ezek tényleg arra utalnak, hogy a törökök kiűzése után a közlekedést segítő ősi dorongutak még sokáig használatban voltak.

Dr. Sipos Imre

Néhány hónappal ezelőtt adta ki a Magyarországi Szerzetesöljárók Konferenciájának Irodája *A remény emberei* című könyvet. Az alcíme világossá teszi a tartalmát: *Szerzetesek Magyarországon*.

1950 – a szerzetesrendek kommunista államrend általi feloszlata – előtt annyi szerzetes működött hazánkban, hogy szinte minden második településre jutott egy kis közösség. Az „Egyház élcsapatának” szétverése, elnémitása után a rendkívüli üldözések ellenére illegalitásban, s szinte teljes némaságban sok rend túlélte a szocializmus évtizedeit. A rendszerváltás után a rejtekből előléphettek, ill. külföldről hazajöttek a nagy múltú rendek maradékai. Az 1990-es évektől a megszentelt élet újabb közösségei is megalakulhattak.

Ez a kötet a szerzetesélet sokszínűségét mutatja be hazánkban, az eddigi legnagyobb teljességgel. A 33 férfi és 46 nő közösség ismertetése a rendek által beküldött szövegek és fotók felhasználásával történt. Néhány oldalban a mi lelkipásztori közösségünkről is olvashatnak.

Isten szereti a sokszínűséget, változatosságot. A természet gazdagsága is erre döbent rá, de az Istennek szenteltség számtalan útja is ezt tükrözi. A sokféle karizma és

KÖNYVAJÁNLÁS

speciális feladatát teljesítő közösség annak a bizonyága, hogy van a változatosságnak olyan formája, amely nem szétszór, hanem képes Egyre figyelni. Az Úr a megszámlálhatatlan személyiségű embert sokféle karizma útján vonzza magához és küldi szolgálatára.

Nem könnyű a mai, legtöbbször oly felszínes nyüzsgő világban elindulni és megmaradni az Istennek szentelt élet útján. Év eleji adatok szerint Magyarországon összesen 1302 szerzetes él. Az elmúlt évtizedek során tapasztalt fogyást figyelembe véve 2-3 éven belül 1200 körüli lesz a létszámunk. Az is valószínű, hogy a közeljövőben lesznek olyan rendek, amelyek megszűnnek hazánkban, szebben fogalmazva „betöltötték hivatásukat”.

Egy felfelé vezető lépcsőt láthatunk a könyv borítóján. Beszédes kép: a szerzetes felfelé törekszik. Kiemelkedni a világ forgatagából, megérteni az ember igazi feladatát, célját, küldetését. Jól felhasználni a kapott időt.

A remény: a keresztény misztérium végső feladatára emlékeztet. Olyan korban élünk, amikor széles körben elterjedt a bizonytalanság, hiányoznak a távoli jövőbe mutató tervek: a remény kulturális és szociális szempontból törékeny. Homályos a jövő, mert „eltűnni látszanak Isten nyomai”.

A könyvet lapozgatva bepillantást nyerhetünk a „remény embereinek” gazdag életébe. Egy-egy fiatal elköteleződésének történetét olvasva reméljük mások is meghallják a Hangot, a Hívást a Legtökéletesebb keresésére.

Szerk.

ANYAKÖNYVI HÍREK

2020. I. negyedév

KERTESZTELESEK

Törökkoppányi plébánia területén: Szél Gergely Dávid és Szél Emília (sz. Balla Emília) leánya, Hanga Mária (márc. 15. – Szorosad) a keresztség szentségében részesült.

GYÉMÁNTLAKODALOM

Törökkoppányi plébánia területén: Szili Gyula és Kuczor Irén házasságkötésük 60. évfordulóján a törökkoppányi templomban adtak hálát Istennek, majd megújították házassági hűségigéretüket és ünnepélyes áldásban részesültek. A jubiláló házaspár leánya, fia, 5 unokája, 3 dédunokája és a hívek serege köszöntötte a jeles évfordulón.

HALÁLOZÁS

(Zárójelben a temetés helye olvasható)

Törökkoppányi plébánia területén: Bogdán Sándor (42 é. – márc. 23.) (Somogydöröcske),

Miklósi plébánia területén: Juhász Tamás (41 é. – 2019. dec. 26.) (Somogyegres); özv. Horgos Imréné sz. Kovács Ilona (91 é. – jan. 5.) (Somogyegres); Tüzes István László (72 é. – jan. 8.) (Zics); Bite Károly (67 é. – jan. 25.) (Somogyegres); özv. Geiger Jánosné sz. Almacht Magdolna (92 é. – febr. 7.) (Kára); özv. Vankó Ignácné sz. Asztalos Gizella (84 é. – febr. 11.) (Miklósi); Schutzbach Ferenc (89 é. – márc. 27.) (Miklósi);

Kapolyi plébánia területén: Oroszi István (90 é. – jan. 5.) (Kereki); Pivonka Ferenc Péter (65 é. – jan. 8.) (Kapoly); Csikós Miklósné sz. Huszár Terézia (73 é. – febr. 6.) (Somogyegres); Pap Lajos István (73 é. – márc. 1.) (Kapoly) elhunyt.

A meghalt hívek lelke Isten irgalmában békességben nyugodjon!

Németh József:

Szeretet nélkül...

*A felelősség szeretet nélkül kíméletlenné tesz,
a jog szeretet nélkül keményszívűvé,
az igazságosság szeretet nélkül kritikussá,
a kötelességteljesítés szeretet nélkül unottá,
a nevelés szeretet nélkül makrancossá,
a szívesség szeretet nélkül álarcoskodóvá,
az okosság szeretet nélkül ravasszá,
a rendérzék szeretet nélkül kicsinyessé,
a szaktudás szeretet nélkül rátartivá,
a becsület szeretet nélkül gögőssé,
a vagyon szeretet nélkül fősévnyé,
a hit szeretet nélkül fanatikussá.*

MAGVETÉS

Szent János Apostolról és Remete Szent Pálról Nevezett Közösség időszakos lapja: SJP szerzetesház 8669 Miklósi, Petőfi S. u. 49. Tel.: 84/385-179. Szerkesztik: **Dr. Sipos Imre SJP atya** és **Galbavy Jenő József SJP prior atya**. Lapindító: † **T. Flink Kornél**. Komputertipográfia: **Szurmay László**. Nyomás: **NYOMDAKÉSZ** — 8200 Veszprém, Pázmándi u. 10. Nyomdavezető: **Kész Ferenc**